Kalninė guoba (Ulmus glabra L.)

Paplitimo teritorijos

Jos natūralus paplitimo arealas labai platus – ji paplitusi beveik visoje Europoje. Vakaruose jos savaiminis išplitimo arealas siekia Airijos salą, rytuose apie Uralo kalnus, šiaurėje aptinkama iki vidurio Norvegijos (apie 67° šiaurės platumos), pietuose siekia Graikijos Peloponeso pusiasalį ir aptinkama Irane. Auga iki 1500 m aukščio. Kalninė guoba sėkmingai aklimatizuota pietų Grenlandijoje.

Lietuvoje aptinkama miškuose, parkuose bei sodybose, tai savaime auganti Lietuvos medžių rūšis.

Augimo sąlygos

Mėgsta derlingą ir pakankamai drėgną dirvožemį. Gerai auga tiek saulėtose, tiek pusiau pavėsingose vietose.

Panaudojimas

Dėl savo išskirtinio lankstumo, tvirtumo ir atsparumo skilinėjimui bei vandens poveikiui, ši mediena istoriškai buvo nepakeičiama povandeniniams poliams, laivų kiliams, ratų stebulėms ir lankams gaminti, o šiandien medis yra labai vertinamas miestų parkų želdynuose dėl savo tankaus, pavėsį teikiančio lajos šešėlio ir gebėjimo valyti orą.

Vaisiai

Kalninės guobos vaisiai yra sparnavaisiai. Šis medis subrandina plokščius, šviesiai žalius, o vėliau gelsvai rudus sparnavaisius su plėvele apgaubta sėkla centre, kurie gegužės–birželio mėnesiais vėjo išnešiojami dideliais atstumais ir, nukritę ant žemės, sudygsta vos per kelias dienas.

Išskirtinumas

Tai ilgaamžiai medžiai gyvenantys iki 200–300 metų, nors yra Europoje pavienių medžių sulaukusių apie 400 metų. Kalninė guoba pakankamai atspari□□, puikiai atlaiko iki -30 °C.

Įdomus faktas

Nors šią rūšį Europoje labai nuniokojo pavojinga guobų liga (vadinamasis olandiškasis guobų maras), kalninė guoba išsiskiria tuo, kad skirtingai nei kitos guobų rūšys, ji beveik niekada neišleidžia šaknų atžalų, todėl miškuose plinta ir atsinaujina išskirtinai tik vėjo nešiojamomis sėklomis.

1 pav. Kalninė guoba (*Ulmus glabra*) Rokiškio rajone.
https://lt.wikipedia.org/wiki/Kalnin%C4%97_guoba

2 pav. Kalninės guobos lapai ir sėklos. https://lt.wikipedia.org/wiki/Kalnin%C4%97_guoba

3 pav. Kalninės guobos žiedai.
https://medeinesparkai.lt/kalnine-guoba-ulmus-glabra/

Naudoti šaltiniai:

Medžių enciklopedija „ Medeinės parkai“.
https://medeinesparkai.lt/kalnine-guoba-ulmus-glabra/

Laisvoji enciklopedija Vikipedija
https://lt.wikipedia.org/wiki/Kalnin%C4%97_guoba

Darbą atliko: Ignas Blandis, 7d kl., 2026 m.